

Exam. Code : 103204

Subject Code : 1146

B.A./B.Sc. 4th Semester**PSYCHOLOGY****(Experimental Psychology—II)**

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—75

SECTION—A

Explain the following :

1. Physical and psychological continua
2. Space and movement errors
3. Spontaneous recovery
4. Mnemonics
5. Eyewitness memory
6. Retrieval failure
7. Role of set
8. Concept
9. Rank order correlation
10. Types of reinforcement.

1½×10=15

SECTION—B Attempt any **FOUR** questions.

1. How method of average error is used for determination of thresholds ? 9
2. What is reinforcement ? Discuss its types and use in operant conditioning. 9
3. Explain interference theories of forgetting. 9
4. Explain concepts of mnemonics and constructive memory. 9
5. Explain factors affecting problem solving. 9
6. Discuss nature and characteristics of correlation. 9

SECTION—C Attempt any **TWO** questions.

1. Compare and contrast physical and psychological continua. 12
2. How AL and DL are calculated by method of limits ? 12
3. Explain characteristics and stages of problem solving. 12
4. Explain nature, formation and rules of concept learning. 12

(Punjabi Version)**ਭਾਗ—ੳ**

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ, ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

1. ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਕੰਟੀਨਿਊਆ (Continua)
2. ਸਪੇਸ ਅਤੇ ਹਲਚਲ ਗਲਤੀਆਂ
3. ਇੱਛਤ ਪੁਨਰਪ੍ਰਾਪਤੀ
4. ਸਮਿ੍ਤੀ ਵਿਗਿਆਨ
5. ਪ੍ਰਤੱਖਦਰਸ਼ੀ ਸਮਿ੍ਤੀ
6. ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਸਫਲਤਾ
7. ਸੈੱਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ
8. ਸੰਕਲਪਨਾ
9. ਰੈਂਕ ਆਰਡਰ ਸਹਿਸੰਬੰਧ
10. ਸ਼ਕਤੀਕਰਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ। 1½×10=15

ਭਾਗ—ਅ

ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. ਅਵਸੀਮਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਔਸਤ ਗਲਤੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 9

2. ਸ਼ਕਤੀਕਰਣ ਕੀ ਹੈ ? ਓਪਰੇਟ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 9
3. ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਥਿਊਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 9
4. ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਮੈਮੋਰੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 9
5. ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 9
6. ਸਹਿਸੰਬੰਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 9

ਭਾਗ—ੲ

ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਕੰਟੀਨਿਊਆ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਟਾਕਰਾ ਕਰੋ। 12
2. ਸੀਮਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਏ. ਐਲ. ਅਤੇ ਡੀ. ਐਲ. ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? 12
3. ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12
4. ਧਾਰਨਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ, ਗਠਨ ਅਤੇ ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12

(Hindi Version)

भाग—क

निम्नलिखित की व्याख्या करो :

1. शारीरिक और मनोवैज्ञानिक कोन्टिन्यूआ (continua)
2. जगह और हलचल त्रुटियां
3. ऐच्छिक पुनःप्राप्ति
4. स्मृति विज्ञान (Mnemonics)
5. प्रत्यक्षदर्शी स्मृति
6. पुनर्प्राप्ति विफलता
7. सेट की भूमिका
8. संकल्पना

9. बैंक आर्डर सहसंबंध
10. प्रबलीकरण के प्रकार।

1½×10=15

भाग—ख

कोई चार प्रश्न करें।

1. अवसीमा के निर्धारण के लिए औसत त्रुटि का तरीका कैसे उपयोग किया जाता है ? 9
2. प्रबलीकरण क्या है ? कार्यवाहक कंडीशनिंग में इसके प्रकारों और उपयोगों पर चर्चा करें। 9
3. भूलने के हस्तक्षेप सिद्धांतों की व्याख्या करें। 9
4. स्मृति विज्ञान और रचनात्मक स्मृति की अवधारणाओं की व्याख्या करें। 9
5. समस्या हल करने को प्रभावित करने वाले कारकों की व्याख्या करें। 9
6. सहसंबंध की प्रकृति और विशेषताओं पर चर्चा करें। 9

भाग—ग

कोई दो प्रश्न करें।

1. शारीरिक और मनोवैज्ञानिक कोन्टिन्यूआ (continua) की तुलना तथा टकराव करें। 12
2. सीमा के तरीके से ए.एल. और डी.एल. की गणना कैसे की जाती है ? 12
3. समस्या हल करने की विशेषताओं और चरणों की व्याख्या करें। 12
4. अवधारणा सीखने की प्रकृति, गठन और नियमों की व्याख्या करें। 12